

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Факультет ветеринарної медицини

Навчально-науково-виробничий клініко-діагностичний центр «Univet»

**«ВІД ДІАГНОСТИКИ ДО ЛІКУВАННЯ:
НОВІ ГОРИЗОНТИ»**

Всеукраїнська науково-практична конференція лікарів ветеринарної медицини
та здобувачів вищої освіти

присвячена пам'яті доктора ветеринарних наук, професора О.А. Ткаченка
(1952-2021 роки життя)

13-14 грудня 2024 року

ДНІПРО, 2024

Від діагностики до лікування : нові горизонти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. лікарів вет. мед. та здобувачів вищої освіти присвяч. пам'яті д-ра вет. наук, проф. О. А. Ткаченка (1952-2021 роки життя) (Дніпро, 3-14 груд. 2024 р.) / Дніпровський ДАЕУ. – Дніпро : ДДАЕУ, 2024. – 184 с. – Режим доступу : <https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/10839>

Збірник містить матеріали наукових доповідей в яких висвітлено результати сучасних наукових досліджень, лікування і профілактики хвороб тварин у напрямках: діагностика хвороб і терапія тварин у сучасній освіті, науці і практиці; сучасний стан і перспективи розвитку ветеринарної фізіології та біотехнології; нормальна і патологічна морфологія тварин та судова ветеринарія; новітні досягнення у ветеринарній хірургії та акушерстві: теорія і практика; біологічна безпека, біозахист та епізоотичне благополуччя тваринництва; інфекційні, паразитарні та інвазійні хвороби тварин; забезпечення концепції «Єдине здоров'я» правові основи діяльності лікаря ветеринарної медицини. Матеріали подано у вигляді тез доповідей проблемно-постановчого, оглядово-аналітичного, узагальнюючого, експериментального та методичного змісту. Авторами матеріалів є здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти, практикуючі лікарі ветеринарної медицини, науковці науково-дослідних установ, представники органів державного і місцевого самоврядування та інших організацій.

Посвідчення УкрІНТЕІ № 526 від 26.09.2024 р.

Редакційна колегія: **Анатолій КОБЕЦЬ** ректор Дніпровського державного аграрно-економічного університету, д.н. з державного управління, професор; **Юрій ТКАЛІЧ** проректор з наукової та інноваційної діяльності, д. с.-г. н., професор (ДДАЕУ); **Іван БІБЕН** декан факультету ветеринарної медицини, к. вет. н., доцент (ДДАЕУ); **Володимир ЗАЖАРСЬКИЙ** завідувач кафедри інфекційних хвороб тварин, к. вет. н., доцент (ДДАЕУ); **Валерія П'ЯТИБРАТ** головний лікар клініко-діагностичного центру ветеринарної медицини ДДАЕУ «Univet»; **Дмитро МАСЮК** завідувач кафедри фізіології, біохімії тварин і лабораторної діагностики, д. вет. н., професор (ДДАЕУ); **Олександр КНЯЗІЮК** начальник Головного управління Держпродспоживслужби у Дніпропетровській області; **Віталій ПАРАЩЕНКО** начальник східного міжрегіонального головного управління Держпродспоживслужби на державному кордоні України; **Наталія СИТНИК** директор Дніпропетровської регіональної державної лабораторії Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів; **Анатолій ГОЛОВКО** д. вет. н., професор, академік НААН України, (м. Київ); **Анатолій ПАЛІЙ** директор Національного наукового центру «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини», д. вет. н., професор (м. Харків); **Валерій УШКАЛОВ** професор кафедри ветеринарної епідеміології та охорони здоров'я тварин НУБіП України, д. вет. н., професор, академік НААН України (м. Київ); **Іван ЯЦЕНКО** професор кафедри нормальної та патологічної морфології факультету ветеринарної медицини ДБУ, д. вет. н., професор (м. Харків); **Володимир СТИБЕЛЬ** директор ДНДКІ, член-кореспондент НААН України, д. вет. н., професор (м. Львів); **Віктор МУЗИКА** заступник директора ДНДКІ, д. вет. н., професор, ст. н. спів. (м. Львів); **Тетяна ФОТІНА** професор кафедри ветеринарно-санітарного інспектування, мікробіології, гігієни та патологічної анатомії Сумського національного аграрного університету, д. вет. н., професор (м. Суми); **Олександр ГАЛАТЮК** завідувач кафедри мікробіології, фармакології та ветеринарної епідеміології Поліського НУ, д. вет. н., професор (м. Житомир); **Микола РАДЗИХОВСЬКИЙ** професор кафедри ветеринарної епідеміології та охорони здоров'я тварин НУБіП України, д. вет. н., професор (м. Київ); **Катерина РОДІОНОВА** в.о. декана факультету ветеринарної медицини ОДАУ, к. вет. н., доцент (м. Одеса); **Тетяна КАРЧЕВСЬКА** доцент кафедри інфекційних та інвазійних хвороб Подільського ДУ, к. вет. н., доцент (м. Кам'янець-Подільський); **Марина ЛЕЩОВА** завідувачка кафедри анатомії, гістології і патоморфології тварин, к. вет. н., доцент (ДДАЕУ); **Надія ЗАЖАРСЬКА** завідувачка кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, к. вет. н., доцент (ДДАЕУ); **Дмитро БІЛИЙ** завідувач кафедри ветеринарної хірургії та репродуктології, д. вет. н., професор (ДДАЕУ); **Наталія СУСЛОВА** завідувачка кафедри клінічної діагностики і внутрішніх хвороб тварин, к. вет. н., доцент (ДДАЕУ).

Відповідальна за випуск: Марина ЛЕЩОВА

ОБІЗНАНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ПРО СКАЗ У КОНТЕКСТІ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ «ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я»

Пантелесенко О. В., Савченко М. О., Шевченко М. В., Царенко Т. М.
Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна
olga.panteleienko@btsau.edu.ua

Вступ. Сказ залишається однією з найнебезпечніших зоонозних вірусних інфекцій, що уражає центральну нервову систему та неминуче призводить до летального наслідку без своєчасного реагування. Передача вірусу зазвичай відбувається через укуси, подряпини або ослинення інфікованими тваринами [1]. За даними Центрів з контролю та профілактики захворювань США, щорічно у світі від сказу гине близько 70 000 людей, причому у 99 % випадків причиною смертей є укуси собак. Обмеженість ресурсів охорони здоров'я в багатьох регіонах ускладнює зусилля з профілактики цієї хвороби, незважаючи на те, що ефективні вакцини для людей і тварин існують вже понад століття [2].

В Україні сказ залишається актуальною загрозою для здоров'я людей і тварин. У період із 2017 по 2024 рік було зафіксовано 10 летальних випадків сказу серед людей. Щороку десятки тисяч українців звертаються за медичною допомогою після укусів тварин, що потребує значних ресурсів на антирабічне лікування. Проблема ускладнюється неповним охопленням вакцинацією домашніх і безпритульних тварин та недостатньою поінформованістю населення щодо профілактичних заходів [3]. Така статистика викликає занепокоєння, оскільки, в середньому, щороку одна людина в Україні помирає від цієї хвороби.

Актуальність дослідження зумовлена як серйозністю наслідків захворювання, так і необхідністю інтегрованого підходу до його профілактики в межах концепції «Єдине здоров'я», яка підкреслює взаємозв'язок здоров'я людей, тварин і довкілля. Попередні дослідження вказують на ефективність інформаційних кампаній у підвищенні рівня обізнаності населення та важливість співпраці між медичними й ветеринарними службами, однак на локальному рівні таких заходів часто недостатньо для досягнення бажаного рівня усвідомлення ризиків населенням [4].

Мета дослідження полягала в аналізі рівня обізнаності населення щодо сказу, зокрема у вивченні сприйняття епідеміологічних ризиків, оцінці знань про профілактичні заходи та визначенні ефективності міждисциплінарного підходу до попередження захворювання в місті Біла Церква Київської області, Україна.

Матеріали і методи. У 2024 році проведено епідеміологічне дослідження методом анонімного опитування населення міста Біла Церква Київської області. Дослідження реалізовано за крос-секційним дизайном з використанням багатоступеневої стратифікованої випадкової вибірки.

До участі в дослідженні залучалися мешканці міста віком від 18 до 65 років, які постійно проживають у м. Біла Церква та добровільно надали згоду на опитування. Інтерв'ювання проводилося безпосередньо на вулицях міста, у громадських місцях та прибудинкових територіях. Для збору інформації використовувалася стандартизована анкета, що містила закриті та напіввідкриті запитання. У дослідженні дотримано принципи добровільності та анонімності учасників.

Розмір вибірки розраховано за формулою Федерера з забезпеченням довірчого інтервалу 95 % та похибки репрезентативності ± 5 %. Загальний обсяг вибірки склав 527 осіб, що перевищує мінімально необхідний розмір вибірки і забезпечує високу статистичну надійність результатів. Статистичну обробку результатів проведено з використанням методів описової статистики, розрахунку відносних і абсолютних частот онлайн-калькулятора статистичних тестів [5].

Результати досліджень. Загальна кількість респондентів склала 527 осіб, із них власники домашніх тварин 433 особи (82,2 %), особи, що утримують лише котів 148 (34,2 %), утримують лише собак 147 осіб (34,0 %), утримують собак і котів 98 осіб (22,6 %), утримують інші види тварин 34 особи (7,8 %) та не мають домашніх тварин 94 особи (17,8 %). Результати опитування свідчать, що 78 % (411 з 527) респондентів визнають реальну загрозу зараження сказом, 22 % (116 з 527) не вбачають серйозної небезпеки, серед них 17 % (89 осіб) є власниками тварин, 5 % (27 осіб) не мають домашніх тварин. Щодо обізнаності населення міста про превентивні заходи проти сказу для тварин, більшість респондентів, 80,5 % (424 із 527), знають про необхідність вакцинації домашніх улюбленців від сказу. Водночас 19,5 % (103 із 527) респондентів не обізнані щодо важливості проведення щеплень. Серед власників тварин 63,3 % (274 з 433) регулярно вакцинують домашніх улюбленців і 34,2 % (148 з 433) не проводять вакцинацію.

Висновки. Зважаючи на результати опитування, можна зробити висновок, що серед населення міста Біла Церква більшість респондентів (78 %) усвідомлюють ризики поширення сказу в місті та вважають цю проблему актуальною як для людей, так і для тварин. Це свідчить про базову обізнаність населення щодо серйозності захворювання та високий рівень сприйняття загрози сказу. Попри те, що 80,5 % опитаних знають про необхідність щорічної вакцинації тварин, лише 63,3 % із тих, хто утримує домашніх улюбленців, фактично вакцинують їх. Це вказує на розрив між рівнем обізнаності та практичною реалізацією заходів профілактики, що може бути обумовлено браком ресурсів, часу або недооцінкою важливості вакцинації. П'ята частина респондентів (19,5 %) не знають про необхідність вакцинації тварин від сказу, що свідчить про потребу у посиленні інформаційної роботи серед населення. Понад 34 % власників собак і котів не вакцинують своїх тварин, що створює загрозу як для домашніх улюбленців, так і для громадського здоров'я. Це свідчить про потенційний ризик поширення сказу в місті, особливо в разі контакту невакцинованих тварин із дикими або інфікованими тваринами.

Результати вказують на необхідність активізації заходів з підвищення рівня обізнаності населення про сказ, важливість вакцинації домашніх тварин і алгоритми дій у разі контакту з потенційно зараженими тваринами. Особливо важливо розробити локальні програми з доступної вакцинації тварин та проведення інформаційних кампаній, щоб зменшити розрив між знаннями населення та їхньою практичною реалізацією.

Список літератури

1. Shite, A., Guadu, T., & Admassu, B. (2015). Challenges of rabies. *International Journal of Basic and Applied Virology*, 4(2), 41–52. <https://doi.org/10.5829/idosi.ijbav.2015.4.2.95113>
2. Centers for Disease Control and Prevention. (n.d.). Rabies around the world. Retrieved from <https://www.cdc.gov/rabies/around-world/index.html>
3. Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України. (n.d.). Інфекційна захворюваність населення України. Retrieved from <https://www.phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/inshi-infekciyni-zakhvoryuvannya/infekciyna-zakhvoryuvannist-naselennya-ukraini>
4. World Organisation for Animal Health (WOAH). (2024). Rabies control: A model for one health collaboration. Retrieved from <https://www.woah.org/en/rabies-control-a-model-for-one-health-collaboration/>
5. Social Science Statistics. (n.d.). Retrieved from <https://www.socscistatistics.com/>

АЛЬТЕРНАТИВИ СИНТЕТИЧНОМУ ПЛАСТИКУ ДЛЯ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Родіонова К. О., Хіміч М. С.

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

katerina.rodionova@ukr.net

Вступ. Синтетичний пластик широко використовується у харчовій промисловості для упаковки харчових продуктів, захищаючи їх товарний вигляд та забезпечуючи зберігання показників якості та безпечності продуктів впродовж терміну придатності й попереджуючи вторинну контамінацію мікроорганізмами. Глобальний потік пластику, що надходить до річок, морів та океанів зростає в геометричній прогресії, викликаючи занепокоєння екологів щодо забруднення навколишнього середовища в усьому світі та глобального потепління. Синтетичний пластик довгий час розкладається у ґрунті природним шляхом, змінюючи показники його якості під час цього процесу і, як наслідок, знижуючи їх родючість до мінімуму.

Задля недопущення екологічної катастрофи у 2021 році в Україні введено в дію Закон «Про обмеження обігу пластикових пакетів на території України» №1489-IX щодо заборони використання одноразових пакетів з пластику, а отже оператори ринку змушені замінити їх на пакети з біорозкладних матеріалів, використовувати гофрокартон замість пластикових ящиків для перевезення товарів та ін.

За даними аналітиків Pro-Consulting у 2022 році на ринку пластикових виробів в Україні працювали 225 виробників та 418 імпортерів. Після початку широкомасштабного вторгнення росії відбулося обвальне падіння виробництва товарів з пластику, у тому числі і пакувальних, для харчової промисловості та постачання імпортних виробів із пластмаси на ринок України. Причиною цього стало відхід з ринку значної частини імпортерів з інших країн через зростання ризиків для бізнесу. Деякі державні підприємства галузі опинилися в зоні бойових дій на окупованих